

పెసర సాగులో యాజమాన్య పద్ధతులు

3. పంటలో గూళ్ళు గమనించినట్లయితే నివారణకు ఎసిఫేటు 1.0 గ్రా. లేక క్వినాల్ఫాస్ 2.0 మి.లీ. లేక క్లోరిఫైరిఫాస్ 2.5 మి.లీ. లేక నోవాల్యూరాన్ 1.0 మి.లీ. లో ఏదో ఒక మందుతో పాటుగా తప్పని సరిగా ఊదర స్వభావం కలిగిన డైక్లోరివాస్ మందును 1.0 మి.లీ. ఒక లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారీ చేయాలి. మరల అవసరమైతే మందులను మార్చి మార్చి 2-3సార్లు పూత మరియు కాయ దశల్లో పిచికారీ చేయాలి.
4. పురుగు ఉధృతి ఎక్కువగా గమనించినపుడు ఫైనోశాడ్ 0.3 మి.లీ. లేక ఎమామెక్సిన్ బెంజోయేట్ 0.4 గ్రా. లేక ఫుబెండిఎమైడ్ 0.2 మి.లీ. ఒక లీటరు నీటికి కలిపి పైరుపై పిచికారీ చేసినట్లయితే మంచి ఫలితం ఉంటుంది.

తెగుళ్ళు

సెర్పెన్టియా ఆకుమచ్చ తెగులు: ఈ తెగులు సోకిన ఆకులపై గోధుమ రంగు గుండ్రని చిన్న చిన్న మచ్చలు కనిపించి అనుకూల వాతావరణ పరిస్థితుల్లో ఈ మచ్చలు పెద్దవై ఆకులు ఎండి రాలిపోతాయి. దీని వలన కాయల్లో గింజలు సరిగా నిండవు. దీని నివారణకు లీటరు నీటికి 2.5 గ్రాముల మాంకోజెబ్ లేదా 1 గ్రా. క్లోరోథలోనిల్ లేదా 1 గ్రా. కార్బండిజిమ్ లేదా 1 గ్రా. థయోఫానేట్ మిథైల్లను కలిపి వాడటం ద్వారా ఆకుమచ్చ తెగులతో పాటు బూడిద తెగులను కూడా నివారించవచ్చు.

బూడిద తెగులు: ఈ తెగులు విత్తిన 30-35 రోజుల తర్వాత గాలిలో తేమ ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు, ముదురు ఆకులపై, బూడిద రూపంలో చిన్న చిన్న మచ్చలుగా కనపడి, అవి క్రమేణా పెద్దవై ఆకులపైన, క్రింది భాగాలకు మరియు కొమ్మలు, కాయలకు వ్యాపిస్తుంది. నివారణకు లీటరు నీటికి 1 గ్రా. కార్బండిజిమ్ లేదా 1 గ్రా. థయోఫానేట్ మిథైల్ లేదా 1 మి.లీ. డైనోకాప్ లేదా 2 మి.లీ. హెక్సాకొనజోల్ లేదా మైక్లోబూటానిల్ 0.5 గ్రా. లేదా డైఫెన్ కొనజోల్ 1.0 మి.లీ. కలపి 10-15 రోజుల వ్యవధిలో రెండు సార్లు పిచికారీ చేయాలి. నిర్దేశించిన కాలంలో విత్తుకోవాలి. మొక్కల సాంద్రత సరిపడా ఉండాలి. తెగులును తట్టుకునే రకాలను విత్తుకోవాలి.

బాక్టీరియల్ బ్లైట్: ఈ తెగులు సోకిన మొక్కల ఆకులపై గోధుమ వర్ణంలో చిన్న చిన్న మచ్చలు కనిపిస్తాయి. ఈ తెగులు నివారణకు లీటరు నీటికి 3 గ్రా. కాపర్ ఆక్సిక్లోరైడ్ మరియు 100 మి.గ్రా. ఫ్లాంటో మైసిన్ ను కలిపి 12 రోజుల వ్యవధిలో రెండు సార్లు పిచికారీ చేయాలి.

ఆకుముడత తెగులు (మొవ్వుకుళ్ళు): ఇది వైరస్ జాతి తెగులు. తామర పురుగుల ద్వారా ఈ తెగులు ఒక మొక్క నుండి వేరొక మొక్కకు వ్యాపిస్తుంది. తెగులు ఆశించిన మొక్కల ఆకుల అంచులు వెనుకకు ముడుచుకుని మెలికలు తిరిగి గిడసబారి రాలిపోతాయి. ఆకుల అడుగుభాగంలోని ఈనెలు రక్తవర్ణాన్ని పోలి ఉంటాయి. లేత దశలో వ్యాధి సోకినట్లయితే తలలు మాడి మొక్కలు ఎండిపోతాయి. ముదురు దశలో తెగులు పాక్షికంగా ఉండి అతి తక్కువ కాపు

ఉంటుంది. ఈ తెగులు సోకిన మొక్కలను పీకి తగులబెట్టటం ద్వారా పైరులోని ఇతర మొక్కలకు వ్యాపించకుండా అరికట్టవచ్చు. నివారణకు లీటరు నీటికి 1 గ్రా. ఎసిఫేట్ లేదా 2 మి.లీ. డైమిథోయేట్ లేదా 1.5 మి.లీ. ఫిప్రోనిల్ మందును కలిపి పిచికారీ చేయాలి. యుం.జి.జి. -295, యల్.జి.జి. -460 పెసర రకాలు ఈ తెగులను కొంతవరకు తట్టుకొంటాయి.

పల్లాకు (ఎల్లోమొజాయిక్) తెగులు: ఇది వైరస్ జాతి తెగులు. ఈ తెగులు సోకిన మొక్కల ఆకులు, కాయల మీద పసుపుపచ్చ పొడలు ఏర్పడతాయి. ఈ తెగులు తెల్లదోమ ద్వారా వ్యాపిస్తుంది. తెల్లదోమ నివారణకు లీటరు నీటికి 1.6 మి.లీ. మోనోక్రోటోఫాస్ లేక 2 మి.లీ. డైమిథోయేట్ లేదా ట్రైజో ఫాస్ 1.5 మి.లీ. లేదా ఎసిఫేట్ 1.0 గ్రా. లేదా ఎసిటామిప్రైడ్ 0.3 గ్రా. లేదా ఇమిడాక్లోప్రిడ్ 0.3 మి.లీ. మందును పిచికారీ చేసి కొంతవరకు నివారించ వచ్చు. ఎమ్.ఎల్.267, ఎల్.జి.జి. 407, ఎల్.జి.జి. 460, డబ్ల్యు.జి.జి. 37, 42 రకాలు ఈ తెగులను తట్టుకోగలవు. తెగులు సోకిన మొక్కలను వెంటనే పీకి కాల్చివేయాలి.

బంగారు తీగ (కస్సుటా): వరి మాగాణుల్లో బంగారు వన్నెగల సన్నని తీగ పైరుపై వ్యాపించి మొక్కలనుండి రసం పీలుస్తుంది. దీని వలన పైరు ఎదగక క్షీణించిపోతుంది. ఈ తీగ, పైరుపై కనిపించిన వెంటనే తీగ వ్యాపించిన మొక్కలతో పాటు పీకి కాల్చి వేయాలి. దీని ఉధృతి ఎక్కువగా ఉన్నచోట పైరు 20 రోజులప్పుడు ఇమిజిటాపిర్ (వర్ష్యూట్) అనే కలుపు మందును ఎకరాకు 200 మి.లీ. చొప్పున పిచికారీ చేసి, 5-7 రోజుల లోపల పైరుపై 1.0% యూరియాను పిచికారీ చేయాలి. అశ్రద్ధ చేస్తే ఇది పైరంతా పాకి విత్తనాల ద్వారా ప్రతి సంవత్సరం పొలంలో కనిపించి పైరును నష్టపరుస్తుంది

పంట కోత - నిల్వ: తొలకరిలో ఎండిన కాయలను ఒకటి రెండు సార్లుగా కోసి నూర్చుకోవాలి. రబీ కాలంలో కాని, వేసవిలోగాని, మొక్కలను మొదలు వరకు కోసి ఎండిన తర్వాత నూర్చుకోవాలి. ఆ తర్వాత ఎండబెట్టి శుభ్రపరచి నిల్వ ఉంచుకోవచ్చు.

(సాంకేతిక పరిజ్ఞానము వ్యవసాయ పంచాంగం, ప్రొఫెసర్ జయశంకర్ తెలంగాణ రాష్ట్ర వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం నుంచి సేకరించబడినది)

మరిన్ని వివరాలకు సంప్రదించండి :

హెడ్

కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, రంగారెడ్డి జిల్లా

కేంద్రీయ మెట్ట వ్యవసాయ పరిశోధన సంస్థ (క్రిడా)

హయత్నగర్, హైదరాబాద్ - 501 505.

ఫోన్ : 040-24200732

ఇ-మెయిల్ : kvk@crida.in

వెబ్సైట్ : <http://www.crida.in>

ఎస్.ఎమ్.విద్యాశేఖర్
జి.శ్రీకృష్ణ, వి.మారుతి
కె. దత్తాత్రీ
సి.హెచ్.శ్రీనివాస రావు

కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం - రంగారెడ్డి జిల్లా
ఐ.సి.ఎ.ఆర్-కేంద్రీయ మెట్ట వ్యవసాయ పరిశోధన సంస్థ (క్రిడా)
హయత్నగర్ పరిశోధన క్షేత్రము, హైదరాబాద్ - 501 505.
 (Cluster FLD on Pulses (Greengram) - NFSM-2016-17)

మన రాష్ట్రంలో పెసర సాగు విస్తీర్ణం 4.18 లక్షల ఎకరాలు, ఉత్పత్తి

0.83 లక్షల టన్నులు మరియు ఉత్పాదకత ఎకరాకు 260 కిలోలు. ముఖ్యంగా తెలంగాణ ప్రాంతాల్లో తొలకరి పంట గాను, రబీ పంటగా మరియు వేసవి పంటగా పండిస్తారు. రబీ వరి తర్వాత మాగాణి భూముల్లో, వేసవిలో మూడవ పంటగాను పండిస్తున్నారు. నీరు ఆలస్యంగా వచ్చి వరి నాట్లు ఆలస్యంగా వడే ప్రాంతాల్లో వరి కంటే ముందు పెసరను పండించవచ్చు. ప్రత్తిలో అంతర పంటగా కూడ పండించవచ్చు.

విత్తే నమయం: ఖరీఫ్ జూన్ నెలలో విత్తుకోవచ్చు. రబీ అక్టోబరులో విత్తుకోవచ్చు. వరి మాగాణుల్లో నవంబరు-డిసెంబరు మొదటి వారంలో, వేసవికాలంలో ఫిబ్రవరి - మార్చిలో విత్తుకోవచ్చు.

నేలలు: పెసరను అన్ని రకాల భూముల్లో సాగు చేయవచ్చు. కాని చౌడు నేలలు మరియు మురుగు నీరు నిలిచే నేలలు పనికిరావు.

నేల తయారీ: ఒకసారి నాగలితోను, రెండుసార్లు గొట్టుతోను మెత్తగా దున్ని గుంటక తొలి నేలను తయారు చేయాలి. వరి కోసిన పొలాల్లో దుక్కి దున్నవలసిన అవసరం లేదు.

విత్తనం: ఎకరాకు 6-8 కిలోలు (తొలకరిలో), మాగాణిలో వరి కోతల తర్వాత, రబీలో, మరియు వేసవిలోని వరి మాగాణుల్లో 12-14 కిలోలు, వేసవిలో మెట్ట ప్రాంతాలకు 8-10 కిలోలు.

విత్తనశుద్ధి: కిలో విత్తనానికి 3 గ్రాముల కార్బోసెల్ఫాస్ మందును వాడి విత్తన శుద్ధి చేయాలి. కిలో విత్తనానికి 5 గ్రా. ఇమిడాక్లోప్రిడ్ లేక 5 గ్రా. థయోమిథాక్సామ్ కలిపి విత్తనశుద్ధి చేసినట్లయితే సుమారు 15 నుండి 20 రోజుల వరకు రసం పీల్చు పురుగుల బారి నుండి రక్షించకోవచ్చు.

రకాలు: మధిర పెసర యమ్.జి.జి.-347 (65-70 రోజులు), ఎల్.జి.జి.460 (60-65 రోజులు), ఎమ్.జి.జి.-295 (60-65 రోజులు), డబ్ల్యు.జి.జి.-37 ఏకశిల (60-65 రోజులు), డబ్ల్యు.జి.జి.-2 (65-70 రోజులు), టి.ఎమ్.-96-2 (60-65 రోజులు), యమ్.జి.జి.-348 భద్రాద్రి (65 రోజులు), యమ్.జి.జి.351 శ్రీరామ (65 రోజులు), డబ్ల్యు.జి.జి.42 (60 రోజులు).

విత్తటం: సాళ్ళలో గొర్రుతో వెదబెట్టాలి. మాగాణిలో వరి కోయడానికి 2-3 రోజులు ముందు భూమి తేమ పరిస్థితినిబట్టి తడి లేక పొడి విత్తనాలు వెదజల్లాలి.

విత్తే దూరం: వరుసల మధ్య 30 సెం.మీ. మొక్కల మధ్య 10 సెం.మీ. దూరంలో విత్తుకోవాలి.

ఎరువులు: వసువుల ఎరువు 2000 కి ఎకరాకు దుక్కిలో వేసి కలియ దున్నుకోవాలి, నత్రజని 8కి ఎకరాకు భాస్వరం 20 కి ఎకరాకు విత్తనం చల్లే ముందు దుక్కిలో వేసుకోవాలి.

పై ఎరువుతో పాటు ఎకరానికి 200 - 400 గ్రా. రైజోబియం కల్చర్ తో విత్తనశుద్ధి చేసి విత్తుకోవాలి. వరి మాగాణుల్లో ఎరువులు వాడాల్సిన అవసరం లేదు.

నీటి యాజమాన్యం: పెసర వర్షాధారపు పంట. కాని వర్షాభావ పరిస్థితులేర్పడి నప్పుడు ఒకటి, రెండు నీటి తడులు ఇస్తే మంచి దిగుబడులు పొందవచ్చు. వరి మాగాణుల్లో, నీటి తడి అవసరం లేదు. రబీ వరి తర్వాత వేసవిలో పండించే పెసరకు 25-30 రోజుల దశలో ఒకసారి, 45-50 రోజుల దశలో మరోసారి తేలికపాటి తడులు ఇవ్వాలి.

కలుపు నివారణ, అంతరకృషి: పెండిమిథాలిన్ 30% ఎకరాకు 1.3-1.6 లీటర్లు లేదా అలాక్లోర్ 50% ఎకరాకు లీటరు చొప్పున విత్తిన వెంటనే గాని మరుసటి రోజుగాని పిచికారి చేయాలి. విత్తిన 20, 25 రోజులప్పుడు గొర్రుతో అంతరకృషి చేయాలి. వరి మాగాణుల్లో విత్తనం చల్లిన 21-28 రోజుల మధ్య పెనాక్సిప్రాప్ ఇథైల్ - 250 మి.లీ. ఎకరానికి (ఊద నివారణకు), క్విజాల్ ఫాస్ ఇథైల్ - 400 మి.లీ. ఎకరానికి (ఊద, చిప్పెర, గరిక నివారణకు), ఇమిజిథాఫిర్ - 250 మి.లీ. ఎకరానికి (వెడల్పాకు కలుపు, బంగారు తీగ నివారణకు), పై మందులను ఎకరానికి 200 లీటర్ల నీటిలో కలిపి పిచికారి చేయాలి.

అంతర పంటలు-పంటల-సరళి: పెసరను అంతరపంటగా పత్తి, కందిలో వేసుకోవచ్చు. పెసర పత్తి రబీ కంది-2:3:1, పెసర తొలకరి కంది-7:1.

పెసరను పత్తి లేదా రబీ కందితో అంతరపంటగా వేసినపుడు ఎకరాకు 5 కిలోల విత్తనం, 6 కిలోల నత్రజని, 15 కిలోల భాస్వరం వేయాలి. తొలకరి కందితో అంతరపంటగా వేసినపుడు 6 కిలోల విత్తనం, 7 కిలోల నత్రజని, 17.5 కిలోల భాస్వరం వేయాలి.

సస్యరక్షణ

పురుగులు

చిత్తపురుగులు: ఈ పురుగులు పైరుపై రెండు ఆకుల దశలో ఆశించి రంధ్రాలు చేస్తాయి. వీటి బెడద ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు నివారించకపోతే 80 శాతం మొక్కలు ఈ దశలోనే చనిపోతాయి. నివారణకు 2.5 మి.లీ. క్లోరిపైరిఫాస్ లేదా 1.6 మి.లీ. మోనోక్రోటోఫాస్ లేదా ఎసిఫెట్ 1 గ్రా. లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేయాలి.

తామర పురుగులు: ఈ పురుగులు తొలి దశలో లేత ఆకులపై వృద్ధి చెంది ఆకుల అడుగు నుండి రసాన్ని పీలుస్తాయి. వీటి వల్ల ఆకుముడత అనే వైరస్ వ్యాధి కూడ వ్యాపిస్తుంది. పంటకు 15-20 శాతం నష్టం కలుగుతుంది. నివారణకు మోనోక్రోటోఫాస్ 1.5 మి.లీ. లేదా ఎసిఫెట్ 1 గ్రాము లేదా ఫిప్రోనిల్ 1.0 మి.లీ. ఒక లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేయాలి.

తెల్లదోమ: ఈ పురుగులు ఆకుల్లోని రసాన్ని పీలుస్తాయి. అంతేకాక ఎల్లోమొజాయిక్ అనే వైరస్ వ్యాధిని (పల్లాకు తెగులు) కూడా వ్యాపింప చేస్తాయి. వీటి నివారణకు 1.6 మి.లీ. మోనోక్రోటోఫాస్ లేదా 2 మి.లీ.

మిథైల్ డెమెటాన్ ను లేదా ట్రైజోఫాస్ 2.0 మి.లీ. లేదా ఎసిటామిప్రిడ్ 0.2 గ్రా. లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేయాలి.

పొగాకు లద్దె పురుగు: ఈ పురుగులు ఆకుల్లోని పచ్చని పదార్థాన్ని గిరి తినటం వలన ఆకులు తెల్లగా కనిపిస్తాయి. ఆకులకు రంధ్రాలు చేసి, ఆకులను పూర్తిగాను, పువ్వులను, పిందెలను కూడా తింటాయి. ఈ పురుగులు రాత్రి పూట ఎక్కువగా తింటూ, పగలు మొక్కల మొదళ్ళలోను, భూమి నెర్రెలలోను చేరతాయి.

నివారణకు ఈ క్రింద సూచించిన సమగ్ర సస్యరక్షణ చర్యలను పాటించాలి:

1. గ్రుడ్ల సమూదాయలాను ఏరివేయాలి.
2. జల్లెడగామారి పిల్ల పురుగులతో ఉన్న ఆకులను ఏరి నాశనం చేయాలి.
3. ఎకరాకు 30,000 ట్రైకోగ్రామ బదనికలను వారం తేడాతో 2 పర్యాయాలు వదలాలి.
4. ఎకరాకు 4 లింగాకర్షణ బుట్టలను ఏర్పాటుచేసి పురుగు ఉధృతిని గమనించాలి.
5. ఎకరాకు ఎన్.పి.వి. 200 యల్.ఇ. ద్రావణాన్ని సాయంకాలంలో పిచికారి చేయాలి.
6. పురుగు ఉధృతి అధికంగా ఉన్నప్పుడు పొలంలో విషపు ఎర ముద్దల్ని వెదజల్లాలి. ఎకరాకు మోనోక్రోటోఫాస్ 500 మి.లీ. లేదా క్లోరిపైరిఫాస్ 500 మి.లీ. లేదా కార్బరిల్ 50 శాతం 500 గ్రా||, 5 కిలోల తవుడు, అరకిలో బెల్లం సరివడే నీటితో కలిపి చిన్న ఉండలుగా చేసి సాయం సమయంలో వెదజల్లాలి.
7. చివరిగా మోనోక్రోటోఫాస్ 1.6 మి.లీ. లేదా క్లోరిపైరిఫాస్ 2.5 మి.లీ. లేదా నొవాల్యూరాన్ 1 మి.లీ. లేదా థయోడికార్బ్ 1 గ్రా. లీటరు నీటిలో కలిపి పిచికారి చేయాలి.

మారుకా మచ్చల పురుగు ఆశించినచో, నివారణకు:

1. పైరు పూత దశకు రాకముందు నుండే జాగ్రత్త చర్యలు చేపట్టాలి. పూత దశలో తప్పని సరిగా పైరుపై 5% వేప గింజల కషాయం లేదా వేపనూనె 5.0 మి.లీ. ఒక లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేసినట్లయితే రెక్కల పురుగులు గ్రుడ్లు పెట్టకుండా నివారించవచ్చు. వేప సంబంధిత మందులు వికర్షకాలుగా పనిచేయడం వలన రెక్కల పురుగులు గ్రుడ్లు, పెట్టడానికి ఇష్టపడవు. అంతేకాక అప్పటికే పంట మొక్కలపై ఉన్న గ్రుడ్లు కూడా పగిలి చనిపోతాయి. తక్కువ కాల పరిమితి గల పైర్లలో ఇది అత్యంత ఉపయోగకరం.
2. మొగ్గ, పూత దశలో అక్కడక్కడా కొన్ని పూమొగ్గలను సేకరించి వాటిని తెరిచి పిల్ల పురుగులు ఉన్నాయోమోనని పరిశీలించాలి. పిల్ల పురుగులు కనిపించినట్లయితే వెంటనే క్లోరి పైరిఫాస్ 2.5 మి.లీ. లేక థయోడికార్బ్ 1.0 గ్రా. లేక ఎసిఫెట్ 1.0 గ్రా. ఒక లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేసుకోవాలి.